

Záloha na náklady exekuce

Marné uplynutí lhůty k zaplacení zálohy na náklady exekuce neznamená, že oprávněný již nemůže zálohu složit; může tak učinit do doby, než soud z jejího nesložení nevyvodí zákonem předvídané následky. Jestliže v době rozhodování soudem je záloha složena, důvod k zastavení exekuce dán není.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 20 Cdo 609/2008, ze dne 14.5.2009)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v exekuční věci oprávněné T. O2 C. R., a. s., zastoupené pověřeným zaměstnancem, proti povinné V. N., pro 9.607,- Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu v Kladně pod sp. zn. Nc 5582/2003, o dovolání oprávněné proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 22. 10. 2007, č. j. 28 Co 757/2007-33, tak, že usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 22. 10. 2007, č. j. 28 Co 757/2007-33, a usnesení Okresního soudu v Kladně ze dne 17. 8. 2007, č. j. Nc 5582/2003-19, se ruší a věc se vrací okresnímu soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Okresní soud v Kladně svým usnesením ze dne 17. 8. 2007, č. j. Nc 5582/2003-19, zastavil z důvodu včas nesložené zálohy na náklady exekuce podle § 55 odst. 2 zákona č. [120/2001](#) Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti /exekuční řád/ a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. [120/2001](#) Sb.“), exekuci nařízenou usnesením téhož soudu ze dne 24. 6. 2003, č. j. Nc 5582/2003-8 (výrok I.), uložil povinné do tří dnů od právní moci usnesení nahradit soudnímu exekutorovi JUDr. J. P., Ph.D., Exekutorský úřad P., (dále jen „exekutor“), náklady exekuce ve výši 7.735,- Kč (výrok II.) a žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení (výrok III.).

V záhlaví uvedeným rozhodnutím krajský soud změnil ve výroku II. usnesení soudu prvního stupně tak, že oprávněné uložil povinnost nahradit exekutorovi náklady exekuce ve výši 6.835,- Kč; v dalším usnesení soudu prvního stupně potvrdil. Odvolací soud dovodil, že exekutor je oprávněn podle § 90 odst. 3 zákona č. [120/2001](#) Sb. požadovat zaplacení zálohy v jakékoli fázi exekučního řízení po nařízení exekuce, přičemž není omezen žádným obecně závazným předpisem ani co se týče délky lhůty, kterou pro zaplacení zálohy může stanovit. Dále uvedl, že zastavení exekuce zavinila oprávněná tím, že nezaplatila zálohu na její náklady, a proto ji zavázal k úhradě těchto nákladů, které snížil o částku 900,- Kč, odpovídající výši zálohy, uhrazené oprávněnou po uplynutí lhůty určené pro její zaplacení.

Rozhodnutí odvolacího soudu napadla oprávněná dovoláním, jehož přípustnost vyvozuje z § 237 odst. 1 písm. c) a odst. 3 ve spojení s § 238a odst. 1 písm. d) a odst. 3 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), kdy považuje za otázku zásadního právního významu, „zda je přípustné zastavení exekuce za podmínky, kdy povinný (správně oprávněný) zaplatí k rukám exekutora zálohu požadovanou podle § 90 odst. 3 zákona č. [120/2001](#) Sb., a přesto je exekuce zastavena pro její údajné nezaplacení. To vše za situace, kdy žádost o zaplacení zálohy je zaslána oprávněnému po několika letech vedení dosud bezvýsledné exekuce“. Dle jejího názoru rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (§ 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř.), kdy soudy obou stupňů vyložily ustanovení § 55 odst. 2 zákona č. [120/2001](#) Sb. způsobem, který „odporuje nejen účelu exekučního řízení, nýbrž i smyslu zálohy samotné“. Lhůtu určenou exekutorem je třeba považovat za lhůtu pořádkovou a její nedodržení ze strany oprávněného

by nemělo mít „takové důsledky, jaké prezentují rozhodnutí soudů obou stupňů“. Jestliže oprávněný zálohu zaplatí sice po lhůtě, ale více jak jeden a půl měsíce před rozhodnutím soudu o zastavení exekuce, pak důvod tvrzeného zastavení exekuce již odpadl. Oprávněná se domnívá, že „návrh exekutora nezbavuje soudy povinnosti zkoumat, zda zde ke dni rozhodnutí záloha je či není zaplacená“ a zda je přiměřený „samotný požadavek zálohy v dané fázi a stavu exekuce“. Oprávněná má dále za to, že s ohledem na stav exekuce a „i z hlediska časového“ požadavek exekutora na zálohu nebyl přiměřený. Uvádí, že se exekutorovi ani nepodařilo nalézt povinnou (její bydliště) ani jakýkoli postižitelný majetek, a vše nasvědčovalo tomu, že zde byl dán důvod pro zastavení exekuce dle § 268 odst. 1 písm. e) o. s. ř. Požadavek zálohy v závěrečné fázi exekučního řízení byl vůbec prvním úkonem exekutora v rozmezí téměř čtyř let (exekuce byla nařízena dne 24. 6. 2003 a výzva k zaplacení zálohy byla zaslána dne 30. 3. 2007). Účelem zálohy je pokrytí předpokládaných budoucích výdajů, které mohou být s plněním závazku exekutora k provedení exekuce spojeny. Navrhla proto, aby napadené usnesení a usnesení soudu prvního stupně Nejvyšší soud zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud se nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání a v tomto ohledu dospěl k závěru, že dovolání přípustné je, jelikož napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam (§ 237 odst. 1 písm. c/ ve spojení s § 238a odst. 1 písm. c/, odst. 2 o. s. ř.), daný tím, že jím má být zodpovězena judikaturou dovolacího soudu dosud výslovně neřešená otázka (§ 237 odst. 3 o. s. ř.), a to, zda zaplacení zálohy na náklady exekuce oprávněným po lhůtě stanovené exekutorem je i tak důvodem k zastavení exekuce podle § 55 odst. 1 zákona č. [120/2001](#) Sb.

Dovolání je důvodné.

Právní posouzení je nesprávné, jestliže odvolací soud věc posoudil podle právní normy (a to nejen hmotného práva, ale i práva procesního, o kterýžto případ jde v souzené věci), jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu – sice správně určenou – nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval (z podřazení skutkového stavu hypotéze normy vyvodil nesprávné závěry o právech a povinnostech účastníků).

Podle ustanovení § 90 odst. 3 zákona č. [120/2001](#) Sb., ve znění účinném do 31. 8. 2008, má exekutor právo požadovat od oprávněného přiměřenou zálohu na náklady exekuce.

Podle ustanovení § 55 odst. 2 zákona č. [120/2001](#) Sb., ve znění účinném do 31. 8. 2008, nesloží-li oprávněný ve lhůtě určené exekutorem přiměřenou zálohu na náklady exekuce, soud na návrh exekutora exekuci zastaví. Soud exekuci nezastaví pouze tehdy, jsou-li splněny podmínky pro osvobození oprávněného podle zvláštního právního předpisu.

V projednávané věci byla exekuce na majetek povinné k vymožení peněžité pohledávky ve výši 9.607,- Kč s příslušenstvím nařízena usnesením Okresního soudu v Kladně ze dne 24. 6. 2003, č. j. Nc 5582/2003-8. Výzva k zaplacení zálohy byla oprávněně zaslána dne 30. 3. 2007 společně s fakturou (datovanou dnem 28. 3. 2007) vystavenou k zaplacení zálohy na náklady exekuce ve výši 900,- Kč, a to se splatností do 11. 4. 2007. Podáním ze dne 25. 5. 2007 dal exekutor soudu prvního stupně podnět k zastavení exekuce podle § 55 odst. 2 zákona č. [120/2001](#) Sb. s odůvodněním, že oprávněná přes výzvu neuhradila požadovanou zálohu. Z obsahu spisu vyplývá, že oprávněná dne 5. 4. 2007 prostřednictvím elektronické pošty požádala exekutora o prodloužení lhůty k vyřízení dožádání. Na dotaz odvolacího soudu ze dne 18. 10. 2007 exekutor sdělil, že lhůta prodloužena nebyla. Zároveň sdělil, že záloha byla složena dne 30. 5. 2007, což však bylo až po podání návrhu na zastavení exekuce, o němž bylo rozhodnuto usnesením Okresního soudu v Kladně ze dne 17. 8. 2007, č. j. Nc 5582/2003-19 (l. č. 32a, 32b).

Z obsahu spisu taktéž vyplývá, že exekutor v rámci výzvy k zaplacení zálohy ze dne 30. 3. 2007 (l. č.

25) využil výjimečný institut dle § 50 odst. 1 zákona č. [120/2001](#) Sb., kdy oprávněnou vyzval, aby navrhla, jakým způsobem má být exekuce provedena, a sdělila údaje o místě pobytu povinné a jejím majetku, jsou-li jí tyto údaje známy. Oprávněnou informoval, že v opačném případě určí exekutor způsob provedení exekuce na základě údajů, které jsou mu známy nebo které sám zjistí.

Účelem exekuce je uspokojit oprávněného, jestliže povinný nesplnil svou povinnost uloženou mu vykonávaným rozhodnutím nebo jiným titulem. Podstatou institutu zálohy na náklady exekuce je pak zajištění prostředků pro následné vedení exekuce resp. úkony exekutora, vedoucí k jejímu úspěšnému ukončení.

Za tím účelem je exekutor oprávněn požadovat na oprávněném v rámci exekučního řízení zaplacení zálohy, jejíž výši a lhůtu k úhradě si určuje sám (§ 12 odst. 1 vyhlášky č. [330/2001](#) Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem, ve znění účinném do 31. 8. 2008). Lhůtu, kterou exekutor stanoví, lze její povahou přirovnat ke lhůtě soudcovské, upravené v § 55 o. s. ř. Nepochybně i v případě lhůty ke složení zálohy může exekutor tuto lhůtu prodloužit, popř. žádost o prodloužení lhůty zamítnout. Marné uplynutí lhůty však přesto neznamená, že oprávněný již nemůže zálohu složit; může tak učinit do doby, než soud z jejího nesložení nevyvodí zákonem předvídané následky. Jestliže v době rozhodování soudem je záloha složena, důvod k zastavení exekuce dán není.

Tento závěr je odůvodnitelný především za situace, kdy exekutor požaduje složení zálohy po čtyřech letech od nařízení exekuce, oprávněné zašle takových žádostí několik desítek, a žádosti o prodloužení lhůty nevyhoví, ačkoliv je odůvodněna nedostupností spisového materiálu z důvodu změny pracoviště většiny útvarů oprávněné (č. l. 26).

Jestliže je současně až po čtyřech letech oprávněná vyzývána k součinnosti podle § 50 zákona č. [120/2001](#) Sb. a z obsahu spisu nevyplývá, že by exekutor pro oprávněnou něco vymohl, je třeba připomenout, že nesložení zálohy nemůže vést k zastavení exekuce, je-li dán zjevně jiný důvod, pro který lze exekuci zastavit (zde se tímto důvodem jeví nemajetnost povinné osoby).

Protože napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení, Nejvyšší soud je bez jednání (§ 243a odst. 1 o. s. ř.) podle § 234b odst. 2 věty za středníkem o. s. ř. zrušil, a protože důvody, pro něž bylo zrušeno rozhodnutí odvolacího soudu, platí i na rozhodnutí soudu prvního stupně, jenž se, stejně jako soud odvolací, nezabýval námitkou oprávněné, týkající se povahy lhůty pro zaplacení zálohy na náklady exekuce a posouzením věci z hlediska smyslu a účelu samotného institutu zálohy, zrušil i toto rozhodnutí a vrátil věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243b odst. 3 o. s. ř.).

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nepřiměřená délka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výše výživného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výživné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Započtení pohledávek \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Ušlý zisk](#)
- [Škoda vzniklá provozní činností](#)

- [Styk dítěte s osobou společensky blízkou](#)
- [Spotřebitel](#)
- [Náležité odůvodnění jako procesní záruka \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odměna advokáta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Poučení účastníka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)